

**МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН
АНХАН ШАТНЫ СОНГУУЛИЙН
НЭГДСЭН ДҮНГИЙН ТУХАЙ**

**Илтгэгч: Сонгуулийн ерөнхий хорооны дарга
Ж.ЯДАМСҮРЭН**

Монгол Улсын Их Хурлын дарга аа!

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ!

Сонгуулийн ерөнхий хороо Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн нэгдсэн дүнг Улсын Их Хуралд илтгэж байна.

2005 оны 5 дугаар сарын 22-ны өлзий дэмбэрэл бүрдсэн сайн өдөр санал хураасан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийг сонгох анхан шатны сонгууль хуулийн дагуу явагдаж өнгөрөв.

Энэ сонгуульд Улсын Их Хуралд суудал бүхий МАХН – Намбарын Энхбаярыг, Ардчилсан нам – Мэндсайханы Энхсайханыг, Эх орон нам – Бадарчийн Эрдэнэбатыг, БНН – Базарсадын Жаргалсайханыг тус тус Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид нэр дэвшүүлэн Сонгуулийн ерөнхий хороонд бүртгүүлж, нэр дэвшигчид Мөрийн хөтөлбөрөө тайлбарлан сонгогчиддоо таниулж, намууд нэр дэвшигчээ чөлөөтэй сурталчиллаа.

Сонгуулийн ерөнхий хороо сонгуулийн хууль тогтоомжийг нэг мөр хэрэглэх, сонгуулийг бүхэлд нь Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу явуулах зорилгоор хэд хэдэн журам, заавар гарган мөрдүүлж, Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө, хуваарь гарган баталж, сонгуулийн нутаг дэвсгэрийн болон салбар, хэсгийн хороодын дарга, гишүүдийн нэгдсэн семинарыг нийслэл хот, аймгийн төв, сумдад зохион байгуулж, анхан шатны сонгуулийн бэлтгэлийг хангах ажлыг эхнээс нь цэгцтэй явуулах нөхцөлийг хангаж ажиллалаа. Нэгдсэн удирдамж, чиглэлийн дагуу Сонгуулийн ерөнхий хорооны гишүүд аймаг, сум, баг, нийслэл, хороодод хүрч ажилласан нь сонгуулийн бэлтгэлийг хангахад чухал нөлөө үзүүлээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн бэлтгэлийг хангах, удирдан зохион байгуулах үүрэг бүхий сонгуулийн нутаг дэвсгэрийн 30 хороо, түүний салбар 329 хороо, хэсгийн 1631 хороог улсын хэмжээнд байгуулж, эдгээрт төрийн байгууллагын ажилтан, намуудын төлөөлөгчдөөс гадна нам бусчууд зэрэг 16000 орчим хүн ажиллалаа.

Сонгуулийн хороод хуулиар ногдсон үүрэгт ажлаа эрхлэн гүйцэтгэхдээ Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн бэлтгэлийг бүрэн хангах, сонгогчдод сонгуулийн хууль тогтоомж сурталчлан таниулахад үйл ажиллагаагаа чиглүүлж, энэ ажилд холбогдох байгууллага, албан тушаалтны дэмжлэг туслалцааг авч, нийтийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслийг өргөн ашиглалаа. Санал хураахаас 35 хоногийн өмнөөс Монголын радио, телевизээр сонгуульд бүрэн оролцохыг болон саналаа хэрхэн өгөхийг уриалсан зар сурталчилгааг (реклам) байнга явуулж, сонгуулийн хуулийг тайлбарласан

цуврал нэвтрүүлэг хийж, сонгогчийн үнэмлэхийг нэгдсэн дугаартай хэвлэж нэрийн жагсаалтад бичигдсэн сонгогч бүрт хүргэлээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн нэрийн жагсаалтад бичигдсэн 1241691 сонгогчийн 74.98 хувь буюу 930976 сонгогч санал хураалтад оролцжээ. 12092 саналын хуудас хүчингүй болсон нь санал өгсөн нийт хуудасны 1.30 хувь болж байна.

Монгол Улсын иргэний баримт бичиг, бүртгэл, шилжих хөдөлгөөний асуудал цэгцрээгүй байгаа нь сонгуулийн бэлтгэл ажилд болон сонгогч сонгох эрхээ эдлэхэд бэрхшээлтэй байдал үүсгэж байлаа. Эдгээр асуудлыг эдийн засаг-хууль зүйн арга замаар төрөөс гүйцэд зохицуулан шийдвэрлэх шаардлагатай нь харагдав.

Зарим сум, баг, хорооны Засаг дарга нар хаягийн бүртгэлтэй сонгогчийг нэрийн жагсаалтад бүртгээгүй, дутуу гаргасан, зарим сонгогч 3-аас дээш жил амьдарч байгаа газраа шилжих хөдөлгөөн хийлгээгүй. Сонгуулийн хэсгийн хороодод зарим сонгогч саналаа өгөхөөр ирэхдээ иргэний үнэмлэхгүй, түүнтэй адилтгах баримт бичиггүй байх, саналаа өгөхдөө саналын хуудсаа хүчингүй болгох зэрэг зөрчил гарч байсныг тэмдэглэх хэрэгтэй.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн ажлыг бүхэлд нь авч үзвэл Сонгуулийн нутаг дэвсгэрийн болон салбар, хэсгийн хороод эрх, үүргийнхээ хүрээнд ажлаа хуулийн дагуу сайтар зохион байгуулсан нь сонгуулийн ажилд нөлөөлөхүйц ноцтой зөрчил гаргахгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлсэн гэж Сонгуулийн ерөнхий хороо үзэж байна.

Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн бэлтгэлийг хангахад Монгол Улсын Гадаад хэргийн яам, Радио, телевизийн Хэрэг эрхлэх газар, Цагдаагийн ерөнхий газар, Төрийн тусгай хамгаалалтын газар, бүх шатны Хурал, Засаг дарга нар, тэдгээрийн албад, Цахилгаан холбоо болон нисэх компаниуд, Засгийн газрын хэвлэх үйлдвэр, Засгийн газрын үйлчилгээний автобааз, Засгийн газрын XI байрны захиргаа зэрэг байгууллагууд идэвхтэй ажиллаж сонгуулийн ажилд сайн тусалсаныг зориуд талархан тэмдэглэж байна.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн бэлтгэл хангах, санал хураах явцыг дэлхийн улс орнууд анхааралтай ажиглан харж байлаа. ОХУ, АНУ, БНХАУ, Япон, БНБУ, ХБНГУ, Их Британи, Канад, БНСУ, БНЧУ, БНКаЗУ, Эстони, Австри, Турк зэрэг гадаад улсын 101 иргэд орчуулагчийн хамт ажиглагчаар ирж ажиллав. Түүнчлэн гадаад орнуудын хэвлэл мэдээллийн байгууллагын 34 сурвалжлагч манай сонгуулийг сурвалжлав.

Монгол Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ!

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн нэгдсэн дүнг гаргахад МАХН-аас нэр дэвшсэн Намбарын Энхбаяр саналаа өгсөн нийт сонгогчийн 53.44 хувийн, Ардчилсан намаас нэр дэвшсэн Мэндсайханы Энхсайхан 20.05 хувийн, Эх орон намаас нэр дэвшсэн Бадарчийн Эрдэнэбат 11.33 хувийн, БНН-аас нэр дэвшсэн Базарсадын Жаргалсайхан 13.83 хувийн санал авсан дүн гарчээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгууль аль ч талаараа Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хууль, олон улсын хэмжээнд тогтсон ардчилсан хэм хэмжээнд бүрнээ нийцэж явагдлаа.

Анхан шатны сонгуулийн санал хураалт хуулийн дагуу хүчин төгөлдөр болсон гэж Сонгуулийн ерөнхий хороо үзэж байна.

Анхан шатны сонгуулийн санал хураасан албан ёсны дүн гарснаас хойш Намбарын Энхбаяр Ерөнхийлөгчөөр сонгогдсон гэж үзэж бүрэн эрхийг нь хүлээн зөвшөөрөх тухай хууль гаргахад харшлах шалтгаан гараагүйг Сонгуулийн ерөнхий хороо илтгэж байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 4, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуульд оролцсон нийт сонгогчийн олонхийн санал авч Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөр сонгогдсон Намбарын Энхбаярын бүрэн эрхийг нь хүлээн зөвшөөрөх тухай асуудлыг Монгол Улсын Их Хурлын дэд даргад өргөн мэдүүлснээ Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдаанд илтгэж байна.

Баярлалаа.